

Třídění odpadů je pro mnohé obehnaná písnička. Mnozí ale stále tápou, či třídění nepovažují za důležité. Jenže víte, že podle zákona 185/2001 Sb. je každý povinen zbavovat se odpadů předepsaným způsobem? Jaký je předepsaný způsob konkrétně pro vaši domácnost, zjistíte v obecní či městské vyhlášce. Každý ví, že by například neměl v zimě odpad pálit v kamnech. Za to ho může čekat velká pokuta. Jak tedy s odpadem zacházet, jak třídít, a je potřeba například použité obaly mýt? A kam s objemnými věci, které už nepotřebujeme?

Lidská činnost je tvořivá, bohužel většina z činností tvoří i odpad. A s ním je třeba dále nějak nakládat. Bez správného nakládání s odpady bychom za chvíli nežili v domech, ulicích, městech, ale spíše na skládkách. A o tom, zda dáme nový život odpadu, který vyhadzujeme, rozhodujeme právě my.

Proč třídít?

Když například vyhodíme plastový kelímek do směsného odpadu, nedáme tak použitému obalu šanci na další využití a jednoduše jej znehodnotíme. Takový kelímek v běžném odpadu skončí ve spalovně, rozřezán na kousky a spálen při vysoké teplotě. Tím se z něj vyloučí do ovzduší nebezpečné látky, které ale ve spalovně vychytá filtrace. Jenže ne vždy skončí kelímek ve spalovně. Pokud bude vyhozen u cesty v přírodě, bude si tam ležet stovky let.

Ale pokud odpady už doma správně roztřídíme, tak je čeká recyklace a další nový život v podobě výrobků, které běžně používáme. Nejsnadnější způsob jak třídít odpad, je už v místě vzniku, tedy ve vašich domácnostech či na pracovišti. Tedy už ve chvíli, kdy obal nebo určitá věc dosloužila a my se jí chceme zbavit. Stačí obal, který právě dosloužil, hned hodit do koše na tříděný odpad, staré tašky nebo vyčleněné krabice.

Informace, podle kterých byste se měli při třídění odpadu řídit, naleznete přímo na barevných sběrných nádobách. Na kontejnerech jsou umístěny nálepky, které přesně popisují, co do nich patří a co ne. O místních podmínkách systému sběru tříděného odpadu vždy rozhoduje obec, proto se všude třídí jiným způsobem.

Trocha kreativity

Ze zkušeností vyplývá, že průměrná česká domácnost nejvíce produkuje papír a plasty. Na tyto dva druhy odpadů by měl být prostor pro odkládání tohoto druhu odpadu největší. V obchodech s nábytkem je možné zakoupit nejrůznější velikosti a tvary odpadkových košů a boxů vhodných na tříděný odpad. Na střepy z rozbitého skla je nejlepší plastová krabice a nápojový karton mnoho lidí dává společně s plastem, kdy u kontejnerů tyto dva druhy odpadu (pokud se v dané obci nesbírají společně) dotřídí.

Tím, že odpady třídíme, se uvolní místo v koši na směsný odpad a nemusíme s ním chodit tak často nebo nám vystačí menší koš. Tříděný odpad můžeme odnášet jednou za týden nebo i méně často. To ovšem platí pouze v případě, že do něj vyhadzujeme opravdu prázdné a co nejméně znečištěné obaly, proto je občas lepší kelímek od jogurtu lehce propláchnout. Jde i o to, že doma nebude těch pár dní zavánět.

Plasty do žluté

Nejvíce diskutovaným odpadem jsou plasty. Mnohdy jsou do nich zabaleny i věci, které by se bez fólie či plastové krabičky obešly a tuny nebezpečných plastů pak zvláště v rozvojových zemích končí v přírodě, řekách, oceánech... Nutno říct, že my se řadíme mezi špičku v třídění odpadů.

Každý ví, že plasty patří do žlutého kontejneru. Vprůměrné české popelnici zabírají nejvíc místa ze všech odpadů, proto je nejenom důležité jejich třídění, ale i sešlápnutí či zmačkání před vyhozením. V některých městech a obcích se spolu s plastovým odpadem třídí i nápojové kartony. Záleží na podmínkách a technickém vybavení třídících linek v okolí. Proto je důležité sledovat nálepky na jednotlivých kontejnerech. Kromě níže uvedených značek do těchto kontejnerů můžete vyhadzovat i odpady označené číslem 7.

Do plastů patří: fólie, sáčky, plastové tašky, sešlápnuté PET láhve, obaly od pracích, čisticích a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balicí fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů. Můžete tam vyhodit i pěnový polystyren, ale ten vhazujte v menších kusech.

Do plastů nepatří: mastné obaly se zbytky potravin nebo čisticích přípravků, obaly od žíravín, barev a jiných nebezpečných látek, podlahové krytiny či novodurové trubky.

Papír do modré

Ze všech tříděných odpadů právě papíru vyprodukuje průměrná česká domácnost za rok hmotnostně nejvíc. Modré kontejnery na papír bývají nejsnazším způsobem, jak se ho správně zbavit. Alternativu pak poskytují sběrné suroviny, které nejsou vždy dostupné, na druhou stranu nabízejí za papír roztříděný podle druhů finanční odměnu.

Do papíru patří: časopisy, noviny, sešity, krabice, papírové obaly, cokoliv z lepenky nebo knihy.

Obálky s fóliovými okénky sem můžete také vhazovat, nevadí ani papír s kancelářskými sponkami.

Zpracovatelé si s nimi umí poradit. Bublínkové obálky vhazujeme pouze bez plastového vnitřku!

Do papíru nepatří: celé svazky knih (vhazovat pouze bez vazby, ve větším počtu patří na sběrný dvůr), uhlový, mastný nebo jakkoliv znečištěný papír. Tyto materiály nelze už nadále recyklovat. To samé platí o termopapíru (účtenkách). Pozor, použité dětské pleny opravdu nepatří do kontejneru na papír, ale do popelnice!

Sklo podle barvy

Sklo je jedním z mála materiálů, který se skutečně dá třídít donekonečna. A je asi nejsnazší jej třídít. Skleněný odpad patří do zeleného nebo bílého kontejneru. Pokud jsou k dispozici oba, je důležité třídít sklo i podle barev: barevné do zeleného, čiré do bílého. Pokud máte kontejner na sklo jen jeden, pak do něj dávejte sklo bez ohledu na barvu. Vytříděné sklo není nutné rozbíjet, bude se dále třídít!

Do skla patří: sklo čiré, tedy sklenice od kečupů, marmelád či zavařenin a rozbité skleničky. Pokud to lze, patří do bílého kontejneru. Do zeleného kontejneru můžeme vhazovat barevné sklo, například lahve od vína, alkoholických i nealkoholických nápojů. Vhodit do zeleného kontejneru můžete také tabulové sklo z oken a ze dveří.

Do skla nepatří: keramika a porcelán. Nepatří sem ani autosklo, zrcadla nebo třeba drátované sklo, zlacená a pokovená skla. Varné a laboratorní sklo, stejně jako sklokeramika do zeleného kontejneru také nepatří. Vratné zálohované sklo vracejte zpět do obchodu.

Na nápojové kartony hledejte oranžovou

Obal Tetrapak je původně dílem stejnojmenné švédské firmy (založené v roce 1951) a nápad jejího zakladatele Rubena Rausinga. I když první patent na obal podobného typu byl v USA přidělen už v roce 1915. Nápojové kartony se dělí na aseptické (pro trvanlivé výrobky) a (překvapivě) neaseptické (pro pasterizované výrobky). Rozdíl je v tom, že ty první mají 6 vrstev (1 papír, 4 polyetylen, 1 hliník) a ty druhé 4 vrstvy (pouze 1 papír a 3 polyetylen). Papír dodává obalu pevnost. Polyetylen nepropouští vodu ani mikroorganismy. Hliník pak dokonale chrání obsah obalu před světlem. Praktický vynález, jen co je pravda. Jeho hlavní výhodou je téměř dokonalá ochrana toho, co je uvnitř. Proto také tento obal znamenal doslova revoluci v distribuci mléka a později džusů. Úplná recyklace je možná jen na speciálních linkách. Ve velké většině se zpětně získávají jen papírová vlákna.

Nápojové kartony se vhazují do kontejnerů různých barev a tvarů, ale vždy označených oranžovou nálepkou - případně do oranžových pytlů. Záleží na tom, jak má obec systém sběru nápojových kartonů nastavený.

Do nápojových kartonů patří: krabice od džusů, vína, mléka a mléčných výrobků, které je potřeba před vhozením do kontejneru řádně sešlápnout.

Do nápojových kartonů nepatří: »měkké« sáčky, například od kávy a různých potravin v prášku, i když

mají několik vrstev. Neodhazujte sem ani nápojové kartony obsahující zbytky nápojů a potravin.

Šedé kovy

V posledních letech se na ulicích objevují stále častěji i šedé nádoby na třídění kovových obalů. Jsou určeny především na sběr plechovek a drobnějšího kovového odpadu. Aktuálně je v ČR bezmála sedm tisíc těchto kontejnerů a dalších 10 tisíc kontejnerů určených pro sběr kovů ve směsi s plasty či nápojovými kartony (viz návodná samolepka na kontejneru), v některých obcích lze sbírat kovy do pytlů. Hlavním místem pro sběr většiny kovových odpadů stále zůstávají sběrné dvory a výkupny druhotných surovin, kde za ně dostanete i peníze. Někde je sběr kovů řešen i formou vyhlášených svozů »železná neděle«.

Do kovů patří: drobnější kovový odpad, který lze skrz otvor kontejneru bez problémů prostrčit – plechovky od nápojů a konzerv, kovové tuby, alobal, kovové zátky, hřebíky, šroubky, kancelářské sponky a další drobné kovové odpady.

Do kovů nepatří: plechovky od barev a jiných nebezpečných látek, tlakové nádoby se zbytky nebezpečných látek, ani domácí spotřebiče a jiná vysloužilá zařízení složená z více materiálů. Tyto druhy odpadů se třídí ve sběrných dvorech samostatně. Nepatří do nich ani těžké nebo toxické kovy, jakou jsou olovo či rtuť.

Kam s ním?

Baterie je chytré udělátko, které najdete v mnoha zařízeních, která nejsou zrovna připojena kabelem do zásuvky. Pokud lze baterie ze zařízení vyndat, měnit, je dobré je skladovat (nepoběžíte přece s každou baterií zvlášť) v plastové krabičce či dóze. Když je plná, baterie odnese do sběrného dvora, nebo zjistíte na obci, kde baterie vybírají. Mnohdy je sběrný box v nákupních centrech, na úřadech, ve školách a podobně.

Elektroodpad je další položkou, které z každé domácnosti odchází poměrně velké množství. Mnoho z těchto šikovných udělátek – mobilů, tabletů, hraček, drobných spotřebičů také funguje na baterie. U některých se vymění baterie, pokud doslouží. U některých ani nelze baterie vyndat. A tak pokud zařízení již dosloužilo, i to čeká cesta k recyklaci. Na elektroodpad jsou ve větších městech určeny kontejnery. Informace o nich opět obdržíte na radnici či správním úřadě. Dalším vhodným místem jsou sběrné dvory. Staré mobily a tablety můžete odevzdávat i přímo v jejich prodejnách, většinou nebudete odmítnuti. V těchto zařízeních se totiž skrývají drahé kovy. Víte, že zlato nebo měď z přírodních zdrojů je až 13x nákladnější než vytěžení z elektroodpadu?

Nebezpečný odpad, který splňuje alespoň jednu z uvedených vlastností během jeho odstraňování: výbušnost, oxidace, hořlavost, dráždivost, škodlivost zdraví, toxicita, karcinogenita, radioaktivita, žíravost, infekčnost, tendence uvolňovat toxické nebo vysoce toxické plyny ve styku s vodou, vzduchem nebo kyselinami, schopnost uvolňovat nebezpečné látky do životního prostředí.

Víte, že celková produkce nebezpečných odpadů v ČR za rok 2018 je podle ČSÚ odhadována na 1,4 mil. tun? 90 % ale pochází z průmyslu.

Některé z nebezpečných odpadů je možné recyklovat. Jiné se recyklovat nedají, nebo dokonce nesmějí, a musejí se spálit ve spalovnách nebezpečných odpadů. Popřípadě jinak odborně likvidovat. Zatímco třídění klasických odpadů z domácnosti je jednoduchá věc, s nebezpečnými odpady je to složitější. Komu by se chtělo nosit do sběrného dvora plechovku od ředidla? Nebo zbytky čisticích prostředků, olejů a repelentů? Je to ale nutné a jen sběrný dvůr ví, co s tím.

Sběrné dvory

Prakticky vše, co není drobným běžným odpadem a nedá se vytřídít do menších kontejnerů, patří do sběrného dvora. Patří sem i velkoobjemový odpad, jako je starý nábytek, velké spotřebiče, roury, plechy, hrnce, vany, kola a další objemnější předměty.

Sběrný dvůr zpravidla najdete v každé větší obci. Pokud obec sběrný dvůr nemá, je povinna dvakrát

ročně zorganizovat takzvaný mobilní sběr odpadu. Sběrný dvůr zpravidla najdete na nějakém odlehlejší místo, kde jsou dobré příjezdové podmínky.

Kde přesně nejbližší sběrný dvůr hledat, vám poradí na příslušném obecním úřadě. Kam odvést odpad, si ale můžete vyhledat také na internetu. Stačí například ve vyhledávači Google zadat heslo »sběrný dvůr« a název vaší obce. Vyhledávač vám pak ukáže nejbližší sběrné dvory ve vašem okolí. Případně lze využít také web Sberne-dvory.cz, na němž můžete nejbližší dvůr vyhledat třeba zadáním ulice, názvu obce nebo PSČ.

Je tedy jen na každém z nás, jak si doma třídění zařídí. Věřte, má to smysl.